

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

підготовки бакалавра

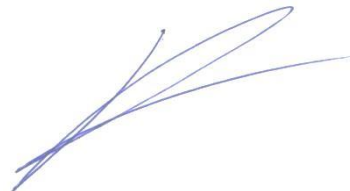
спеціальності – 232 Соціальне забезпечення, галузі знань – 232 Соціальне забезпечення
освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення»

Силабус освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» підготовки бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності – 232 Соціальне забезпечення, галузі знань – 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

Розробник: Мацюк Зоряна Сергіївна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

ц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина Кузава

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення, галузі знань – 23 Соціальна робота Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення» Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>90/3</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: €		Семестр <u>2-й</u>
		Лекції - год.
		Практичні <u>42</u> год.
		Самостійна робота <u>42</u> год.
		Консультації <u>6</u> год.
Форма контролю: <u>екзамен</u>		
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладачів

ППП: Мацюк Зоряна Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380663727954, Maciuk.Zoriana@vnu.edu.ua,
Zoriana_Matsiuk@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану спеціальності 232 Соціальне забезпечення, галузі знань 23 Соціальна робота денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі соціальної роботи до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення, світових тенденцій та національного досвіду України. Знання закономірностей передбачає продовження формування національномовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Зміст освітнього компоненту покликаний не лише узагальнити й систематизувати знання з української мови, набуті здобувачами освіти в школі, а й сформуванню мовної особистості, обізнану з культурою усного й писемного мовлення, яка вміє повним обсягом використовувати набуті знання, уміння й навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.

2. Пререквізити вивчення ОК: Для освоєння освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» використовують знання, вміння і навички, сформовані під час вивчення ОК «Історія соціальної роботи», «Україна в європейському історичному та культурному контекстах».

Постреквізити вивчення ОК є необхідною основою для подальшого вивчення усіх ОК, написання курсової роботи, проходження навчальної та виробничих практик, складання атестаційного іспиту, написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – засвоєння здобувачами освіти базових знань, зокрема сформувати професійну лінгвістичну та комунікативну компетенцію здобувачів освіти в галузі соціальної роботи, що засвідчує високий рівень його професійних знань, комунікативних умінь, ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури, інтегральних показників культури мовлення, необхідних для майбутньої професійної діяльності, а також розширити та поглибити загальномовну підготовку здобувачів освіти; сформувати систему знань з української професійної мови, фахової термінології як основи професійної мови та стилістики службових документів; засвоїти науковий стиль як функційний різновид національної літературної мови в межах обраної галузі знань; сформувати вміння та навички з різних видів професійної мовленнєвої діяльності.

Завдання ОК:

- поглибити знання з усіх розділів мовознавства, набуті в курсі шкільної програми;
- виробити в них концептуальне розуміння основних теоретичних засад культури ділового та професійного писемного мовлення;
- навчити грамотно використовувати лексичні, морфологічні та синтаксичні засоби української мови в діловому (фаховому) мовленні;
- опанувати фаховою термінологією та вміти її використовувати в різноманітних комунікативних процесах;
- забезпечити здобуття знань про основи професійного спілкування і його норми та правила, шляхи їх застосування в практичній професійній діяльності;
- навчити використовувати набуті знання в практиці ділової документації;
- підвищити рівень орфографічної та пунктуаційної грамотності при створенні наукових фахових текстів, підготовці ділової документації;
- навчити користуватися словниками в професійному мовленні.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» у ході вивчення освітнього компонента «Українська мова (за професійним спрямуванням)» у здобувачів вищої освіти необхідно сформувати **загальні і фахові (спеціальні) компетентності**, а саме:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово у професійній діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

ФК14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

Результати навчання (РН):

ПРН1. Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності.

ПРН3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.

ПРН9. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців.

ПРН18. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН20. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контроль-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*1Форма контролю/ Бали
1	2	3	4	5	6	7	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-СТИЛЬОВІ ОЗНАКИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ							
Тема 1. Вступ. Державна мова –							ДС, РМГ, ІРС, Т/

мова професійного спілкування	4		2		2		макс. к-ть балів за прак. занят./2
Тема 2. Сучасна українська літературна мова	3		2			1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 3. Основи культури української мови	5		2		3		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 4. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2		2				ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Разом за змістовим модулем 1	14		8		5	1	8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ							
Тема 5. Спілкування як інструмент професійної діяльності	7		2		5		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 6. Риторика та мистецтво презентації	9		4		5		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 7. Культура усного фахового спілкування	5		2		3		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 8. Культура усного фахового спілкування	4		2		2		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 9. Форми колективного обговорення професійних проблем	9		4		5		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 10. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	7		2		5		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 11. Документація з кадрово-контрактних питань	6		4			2	ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 12. Довідково-інформаційні документи	5		4			1	ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Тема 13. Етикет ділового листування	7		2		5		ДС, РМГ, ІРС, Т / 2
Разом за змістовим модулем 2	58		26		30	3	18
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ							
Тема 14. Українська термінологія у професійному спілкуванні	7		2		5		ДС, РМГ, УО, ІРС / 2
Тема 15. Стильова диференціація української мови	2		2				ДС, РМГ, УО, ІРС / 2
Тема 16. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні	3		2			1	ДС, РМГ, УО, ІРС / 2
Тема 17. Переклад і редагування наукових текстів	4		2		2		ДС, РМГ, УО, ІРС / 2
Разом за змістовим модулем 3	16		8		7	1	8
Разом за поточне оцінювання							34
ІНДЗ							6
Комп'ютерне тестування							60
УСЬОГО ГОДИН	90		42		42	6	

Примітки: ^{1/} Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№ з/п	Тема	К-ть годин
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-СТИЛЬОВІ ОЗНАКИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ		
1	ТЕМА 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Сучасна українська літературна мова. <i>Скласти алгоритм розмежування «державна» та «літературна» мова.</i>	2
2	ТЕМА 2. Сучасна українська літературна мова. <i>Підготувати цікаві факти про українську мову.</i>	
3	ТЕМА 3. Основи культури української мови. <i>Підготувати та розіграти діалог із дотриманням усіх норм і правил культури спілкування.</i>	3
4	ТЕМА 4. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні. <i>Виписати фрагменти текстів різних стилів і здійснити їх аналіз.</i>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ		
5	ТЕМА 5. Спілкування як інструмент професійної діяльності. <i>Написати тези на тему «Особливості спілкування з дітьми з особливими освітніми потребами»</i>	5
6	ТЕМА 6. Риторика і мистецтво презентації. <i>Створити відеоролик самопрезентації.</i>	5
7	ТЕМА 7. Культура усного фахового спілкування. <i>Створити кроссенс: «Особливості культури усного фахового спілкування».</i>	5
8	ТЕМА 8. Форми колективного обговорення професійних проблем. <i>Розробити та запропонувати різні стратегії поведінки під час ділової бесіди.</i>	3
9	ТЕМА 9. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. <i>Підготувати зразки ділових паперів у закладах інклюзивної освіти.</i>	2
10	ТЕМА 10. Документація з кадрово-контрактних питань. <i>Підготувати зразки паперів кадрово-контрактних питань у закладах інклюзивної освіти.</i>	5
11	ТЕМА 11. Довідково-інформаційні документи. <i>Підготувати зразки довідково-інформаційних документів у закладах інклюзивної освіти.</i>	5
12	ТЕМА 12. Етикет службового листування. <i>Оформити свою електронну скриньку відповідно до норм службового листування (написати приклади службових листів, запропонувати відповіді на них).</i>	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ		
13	ТЕМА 13. Українська термінологія в професійному спілкуванні. <i>Підготувати словник термінів із «Соціального забезпечення».</i>	5
14	ТЕМА 14. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. <i>Підготувати презентацію «Науковий етикет» і виголосити наукову доповідь на тему «Серце віддаю дітям» на імпровізованій конференції.</i>	2
15	ТЕМА 15. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. <i>Здійснити переклад фрагменту наукового тексту (за вибором студента) та проаналізувати лексико-стилістичні особливості.</i>	
Разом		42

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Вид – науково-практичний проєкт: створення інтерактивних коміксів:

- «Подорож країною чемних слів»;
- «У світі толерантності»;
- «У пошуках скарбів рідної мови»;
- «Сказав як два зв'язав».

Опис коміксів: до кожної теми створити комікс, зорієнтований для дітей з особливими освітніми потребами, з метою популяризації української мови, виховання шанобливого ставлення до рідного слова. Інтерактивні комікси повинні містити ілюстративний матеріал, цікаві факти, інформацію з теми та цікаві ігрові завдання з теми.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
0,5 балів	Актуальність обраної теми проєкту
1 бал	Відповідність дібраного матеріалу до мети та завдань проєкту
2,5 бала	Якість, чіткість, повнота, оригінальність дидактичного матеріалу
0,5 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
0,5 балів	Якість оформлення роботи
6 балів	Разом

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Українська мова (за професійним спрямуванням)» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень студентів. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бали, однак при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, **40**.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком. Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить, як правило, не більше як **60**.

Підсумкову модульну оцінку визначаємо в балах як суму поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. *Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти* передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (після погодження з деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів освіти з ОК «Українська мова (за професійним спрямуванням)» виставляється за результатами складання іспиту в Центрі інформаційних технологій та комп'ютерного тестування (60 балів) за результатами поточного контролю (40 балів) у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом.

Оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит у формі комп'ютерного тестування. У цьому випадку на іспит виноситься 60.

Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри історії та культури української мови.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно з розкладом. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – повторне комп'ютерне тестування, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінка за складання іспитів здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у лінгвістичну та шкалу ECTS.

Орієнтовні питання до іспиту

Оскільки екзамен відбувається у формі комп'ютерного тестування, підготуватися та пройти пробне тестування можна за покликанням:

[isp_TEST_263.html\(vnu.edu.ua\)](http://isp_TEST_263.html(vnu.edu.ua))

[Пробне тестування – Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування \(vnu.edu.ua\)](http://vnu.edu.ua)

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1,5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним
1–59	Незадовільно	F _x	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 496 с.
2. Головата Л. М. Культура усного і писемного професійного мовлення: посібник. 2-ге вид., доп. і переробл. Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. 192 с.
3. Корж А.В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. 2-ге вид. 8. Київ : КНТ : ЦУЛ, 2012. 293 с.
4. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків: Ранок, 2019. 160 с.
5. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник. Київ: Каравела, 2005. 352 с.
6. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібн. (упор. А.В. Лисенко, Т.К. Ісаєнко, С.М. Дорошенко). Полтава: ПолтНТУ, 2015. 280 с.

7. Шевчук С. В. Українське професійне мовлення: навчальний посібник. Київ: Алерта, 2011. 248 с.
8. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Алерта, 2013. 696 с.

Додаткова:

9. Мацюк З. Мовна гра під час розвитку комунікативних здібностей дітей з особливими потребами. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Педагогічні науки. Луцьк, 2020. 4 (408). С. 130-135.
10. Мацюк З. С. Фразеологічні модифікації у мовленні дітей 6–7-річного віку. Педагогічний часопис Волині. № 1(12). 2019.
11. Мацюк З., Пиляк І. Формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів. Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір: Матер. IV Всеукр. наук-практ. конференції з міжнародною участю (28–29 травня 2019 року). Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2019. С. 168–171.
12. Мацюк З., Лаптуга А. Особливості створення комунікативно-толерантного середовища у вищій школі. Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір: Матер. IV Всеукр. наук-практ. конференції з міжнародною участю (28–29 травня 2019 року). Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2019. С. 165–168.
13. Мацюк З., Фенко М. Становлення мовленнєвої культури особистості в межах інтеграційного поля. Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір. Луцьк, 2017. С. 171-173.
14. Струганець Л. В. Динамічні процеси у лексичному складі української мови: методичні рекомендації. Тернопіль: Вектор, 2016. 47 с.
15. Струганець Ю. Б. Самостійна робота з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 94 с.
16. Lupart Judy. Canadian Schools in Transition: Moving from Dual Education Systems to Inclusive Schools / Lupart Judy, Webber Charles. – Vol. 12, Issue 2–3. – P. 7–52.

Інформаційні ресурси

17. <http://eprints.mdu.edu.ua/id/eprint/3377/1/Посібник.pdf>
18. http://ukrlit.org/slovnyk/slovnuk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
19. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.). <http://sum.in.ua/>
20. Методичні рекомендації щодо планування діяльності, ведення документації та звітності практичних психологів, соціальних педагогів, методистів з психологічної служби системи освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: mmk.at.ua/2013-2014/metodichni_rekomendaciji_cprrs_poippo_shhodo_veden.doc б.
21. Новий український правопис. – Режим доступу: https://moodle.vnu.edu.ua/pluginfile.php/87502/mod_resource/content/1/Правопис_2019.pdf
22. Орфографічний словник української мови. <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=орфографічний>
23. Перелік нормативно-правових документів соціального педагога загальноосвітнього та професійнотехнічного навчальних закладів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ippo.if.ua/predmety/ocppsr/index.php?r=site/stattya&id=65> 7.
24. Словник антонімів. <https://slovnuk-antonimiv.com/antonim/pracyuvati/>
25. Словник синонімів: у двох томах. <https://www.ulif.org.ua/bookline/slovnik-sinonimiv-ukrayins-koyi-movi-v-dvokh-tomakh>
26. Словник термінів. <https://www.storiesthatmove.org/uk/навчальні-матеріали/slovnik-terminiv/>
27. Словник фразеологізмів української мови. <http://kropivnitsky.maup.com.ua/assets/files/slov557.pdf>